

holde Tillæbelse dertil for at bruge Jorden i tre forskjellige, i Loven nævnte Siemed, og selv dette kun under visse Vilkaar. Indenrigsministeren har imidlertid resolveret, at naar Godseieren har Fæsterens M i n d e i Fæstebrevet, saa ere derved Lovgivningens Forordninger opfyldte, og saa kan han uden Videre tage Jorden og ikke alene benytte den til et af de tre nævnte Siemed, men han kan tage den saaledes fra Fæsteren, at han i Morgen kan fæste Jorden igjen til den samme Fæster og derved faae en ny Indfæstning og Landgilde. Dette har Indenrigsministeren givet Medhold. Naar altsaa en Godseier i Fremtiden indfatter i sine Fæsteres Fæstebreve, at han har deres M i n d e til at tage saa og saa mange Tønder Land fra Gaardene, saa kan han Dagen efter fæste disse Tønder Land paany; dette har Indenrigsministeren — jeg gjentager det — erklæret for at være rigtigt. Jeg nævner dette Exempel for at vise, paa hvilken forbausende Maade man kan komme til at fortolke Landbolovgivningen, og jeg haaber, at de ærede Medlemmer, der kjende lidt til Forholdene, ville være enige med mig i, at det grændser til det Utrolige, at Indenrigsministeren kan resolve saaledes. Men naar dette nu er givet, naar Forholdene nu ere saaledes, saa forekommer det mig, at selv den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 2den Valgfreds (Schytte) maa see, at det ligesom frem vilde være fordærligt at pausere med denne Lov, — han nævnte ikke, hvorlænge denne Pause skulde være — thi derved vilde den hele Ret, som er givet Fæstebondestanden ved Fæstelovgivningen, Dag for Dag svinde bort, indtil den tilfodst svandt ind til Intet for Bonden og gik i Godseierens Lomme; men det kan dog virkelig ikke lade sig gjøre, naar man engang er kommen ind paa at bringe en Sag som

denne frem, da at opgive den under saadanne Udfigter som de, der her stille sig for Die. Den ærede Rigsdagsmand har talt om, at disse frivillige Overenskomster ikke vare forsøgte, og han har forunderlig nok misforstaaet mig derhen, at jeg ogsaa meente, man skulde gaae ind paa at forsøge saadanne; men den Overenskomst, jeg omtalte, det var en Overenskomst om en Fæstefløsningslov mellem os Forslagsstillere og Modstanderne af Loven, men det var ingenlunde min Mening, — og jeg troer heller ikke, jeg jagde det Mindste, der kunde give Anledning til at troe det — at det skulde være frivillige Overenskomster uden for Lovgivningen, der skulde foranledige, at man skulde pausere med Loven; han har altsaa havt Uret i at paaraabe sig mit Medhold i den Henseende. Men han har ogsaa været aldeles ubekjendt med, hvad der er passeret, naar han har paastaet, at der ikke er forsøgt saadanne frivillige Overenskomster. Jeg gad vide, hvad der kunde gjøres mere, end der er gjort. Det Forslag i den Retning, som den ærede Taler har antydet, staaer i saa utydelige Omrids, at det virkelig er umuligt for Andre end for ham selv, der jo vel i sin Tanke maa have et noget skarper Indtryk af det, han foreslaaer, at sælde nogen Dom derover. Han omtalte, at Regjeringen skulde udnævne Commissairer, der skulde slutte sig til dem, der bleve valgte efter denne Lov, altsaa mener han dog, at den skulde komme ud, thi hvis den kom til at „pausere“, blev der jo ingen Commissairer valgte efter den. Jeg forstod ham saaledes, at disse Commissioner skulde rejse omkring til Hovedgaardene, kalde Herremanden og hans Undergivne, Fæsterne, sammen og forsøge, om de ikke kunde mægde mellem dem og slutte Handelen.